VIGILIA

47. évf. 7. szám 1982. július

Marosi Izidor **A közösségben élő egyház**

Miklósi László **A katolikus egyházközségek**

Tomka Ferenc **A keresztény család**

IRODALMUNK LAPJAI

Csanád Béla
Czigány Lóránt
Faludy György
József Attila
Mécs László
Pilinszky János
Puszta Sándor
Takáts Gyula
Thurzó Gábor
Vidor Miklós

Zay László
A filmkritikáról

Csernák Árpád
Szereposztás

Précis: français, deutsch, English, italiano

Mécslászló

Jó együtt lenni!

Rónay Györgynek

Be jó is együtt lenni
kezekkel kéznek, mely nem egyedül
cincog, de orcheszterben hegedül;
vagy népek közt építi a hidat;
vagy dómot épít, hol az áhitat
meleget gyűjt sok összetett tenyérbe,
míg a Halál jégkorszakos fehérbe
dermedve lét-ritmust fagyaszt a vérbe.
Özvegy kéz vérét nem forralja semmi!
Be rossz is külön lenni!

Be jó együtt dobogni
szívnek szivekkel! Sír az őszi nyír
és minden erdőt megríkat e hír;
s ha egy magyar barackfa elpirúl,
a Földnek minden kertje kivirúl.
Be szép ez! – Ám ha egy fa megbolondul
s télen virít: a pár korcsult sziromtul
madár, kert nem derül! S ha őszi lomb hull
egy májusfáról, mert megszünt lobogni:
nehéz külön zokogni!

Be jó is együtt menni
lábnak lábakkal, hogyha mágnese
közös céloknak húzza mind! Mese
lesz így a verejtékes munka, kín.
Mert jaj volt annak itt mindég, akin
a gőg nyargalt s a Nagy Útról lelépett!
Mocsárba fúltak már nagyléptű népek
s kis emberkék. Mert mindenfajta szépet
elveszt, ki nem tud csak Sehova menni!
Borzasztó külön-menni!

Be jó is együtt lenni
agyakkal agynak, hogy az ős-ködöt,
melyből csiráztak csillagok, rögök,
átröntgenezze pár-méter közön!
Plátó Szent Ágostonra rákösön,
hogy az Ősmérnök terveit derítse
– és nem hogy Őt trónjáról leterítse,
amint akarta Zarathusra-Nietsche,
kit tébolydába vitt aztán a Semmi:
mert rossz egyedül lenni!

Ember, jó együtt lenni!
Te külön-ritmus, külön-zene, te!
Légy bár barlanglakó, zord remete:
lehetsz sok lábbal együtt-lépdelő,
sok aggyal együtt termő agyvelő!
Így lész Istennel a világtalálkán,
ha nem irigykedsz boldogsága láttán,
mint az Együttes ellensége: sátán;
mert ez a Pokol, a Nihil, a Semmi!
Borzasztó külön-lenni!

Pannonhalma, 1962. január 16.

RÓNAY LÁSZLÓ

BARÁT MEGY A FÁK KÖZÖTT

Mécs László sorsa és költészete

A harmincas évek Mécs Lászlója az egyik legnépszerűbb költő, akit azonban a legrangosabb irodalmi folyóiratokban egyre több s egyre súlyosabb kritika ér. A legfájóbb s a legtöbb komoly, esztétikai szempontot is felvető bírálat bizonyára Illyés Gyula részéről hangzott el a kor legtekintélyesebb folyóiratában, a *Nyugat*ban, 1933-ban. Mécs Lászlóban egyre határozottabb lett a meggyőződés, hogy az írástudók, a kritikusok ellenségei, s azok az új költőgenerációk, melyeket az ő lírája jórészt érintetlenül hagyott, „szépséggé hazudják" az életet. *Ars poetica*-jában szinte végletesen fogalmazza meg annak a költészetnek az ideálját, amelyet művelt, s amelyet nem akart elhagyni, bárhányan figyelmeztették is egyoldalúságaira:

Szeretnék lenni:
költő, próféta, mint a fecske, pacsirta,
magáról nem tudó, emberről nem tudó,
kottáról nem tudó, könyvekről nem tudó,
vetésről nem tudó, világról nem tudó,
semmiről nem tudó.

csak a dalolásról, mert egyebet nem tud...

Van ebben az önarcképben keserű irónia, de – anélkül, hogy Mécs László sejtette volna – igazság is. Hiszen lírája, mely kezdetben szociális életanyaggal is telítődött, s a kor jelentős kérdései iránt sem volt érzéketlen, egyre inkább énközpontú lett, megtelt önmagával, és ezzel párhuzamosan kiszorult belőle a kor, amelyben született, s amelynek lélegzetvételét korábban megéreztük legsikerültebb költeményeiből. Lehetetlen ki nem hallani versalkotásából az előadói készséget, a poentírozást, azt az „orális" poétikát, melynek jelenlétét Sauvageot teljes joggal érezte Mécs László lírája uralkodó elemének. Ha kissé keménynek érezzük is Illyés Gyula kritikáját, sok igazság van abban a megállapításában, hogy Mécs „verseinek tarka áradásában helyet kap, ami csak közönségnek tetszhet". S abban is igaza van, hogy a költő „nem kapott figyelmeztetést". De amikor kapott – a harmincas években, nem egyet –, akkor azokat a konok kiválasztottság hitével, prófétai öntudattal utasította vissza. Ha a figyelmeztetés kemény volt, még élesebben vágott vissza. Így született azoknak a verseknek a vonulata, melyek közül a *Csak azért is dongó!* vagy a *Meseillusztráció* a legkarakterisztikusabbak. Az ösztönösség apológiáját hirdette, s elvetette az intellektus jelenlétét a lírai alkotás folyamatában. Így írhatta le az utóbbi vers berekesztésében:

A Mese megy nagy Gondolat-mederben:
bölcsek kutatnak titkai után,
de sokszor gőgösen, zagyván, sután
s magukat mérik a kis agy-vederben!

Sok hősünk kotlik Kolumbus-tojáson:
mit alkotnak, csak illusztráció
a nagy Meséhez! Mesét látni jó
és napról napra nő csodálkozásom.

Részlet a Szent István Társulat kiadásában megjelenő Mécs-kötet bevezető tanulmányából.

A harmincas években Mécs László körül sűrűsödött a magány. S ezt a magányosságot jórészt ő vonta önmaga köré – védekezésül. Verseit a napilapok díszhelyein láthatta viszont – néha azt sem tudta pontosan, melyiket melyik lapnak juttatták el barátai és menedzserei –, a katolikus kultúregyesületek olykor eksztázisban ünnepelték, s nem érzékelte azt sem, hogy a vallásos ihletésű líra is nélküle fejlődik tovább. A *Vigiliá*nak név szerint főszerkesztője volt ugyan, de nem látta a laphoz érkező cikkeket, tanulmányokat; az anyagi gondokkal küzdő folyóiratnak inkább csak a nevére volt szüksége, s népszerűségére, mely az olvasók százait toborozta. A jelek szerint – legalábbis erről árulkodnak versei – ezért érezhette, hogy magányos kiválasztott, de ez inkább költői öntudatát növelte, s arra sarkallta, hogy líránk múltjában, a nagy elődök között keresse a maga rokonait. „Kóborló elődje"-ként idézi Tinódi Lantos Sebestyént, s a parasztromantika, melyet teremt, világosan visszautal Szabó Dezsőre:

Komolyak. Konokul kemények. Kevélyek.
Mintha átaludtak volna ezer évet:
ma is olyanok még, mint mikor Szent István
felnégyelte Koppányt, új hitet tanítván.
A világ hol gyógyul, hol megint megőrül,
– ők az örök Példa a Nagy Magvetőről.

(Parasztok)

A harmincas években Mécs László kialakított magának egy olyan élethelyzetet, amelyben ő a magányos virrasztó, a kortárs vágyak és remények tudója. Változatos jelképekben és példázatokban igazolja küldetését: madarásznak rajzolja magát, aki a szépség és a remények kiteljesedésének ritka madarát fogja el, elmondja önmagáról, hogy evett a jó és rossz tudásnak fájáról, ezért ismeri alaposan a kor minden rezdülését, s a föld lélegzetvételét hallgatva igyekszik megfejteni a messzeségek titkos üzenetét. Kettős én lakik benne: az egyik a római San Pietro tetejéről harsogná a világba győzelmes igéit, a másik arról panaszkodik: „elzár szegényes paplakom". Felmerül benne a bizonytalanság baljós érzése is, amikor magányos őszi éjszakáin végiggondolva életét arra a következtetésre jut, hogy látszatvilágot épített, s „színházi süllyesztőn ül".

Költészetében egyre tragikusabb árnyakat vet az elidegenedés sejtelme. Nemcsak a magányos embernek a világtól való húzódozása rejlik a költemények mélyén, hanem ugyanaz a költői érzés, mely Kosztolányi Dezsőnek ekkor írt verseit is áthatja. Mécs László idegenül érzi magát a kapitalizálódó, tülekvő életben. A falu társas kapcsolataihoz szokott ember sosem tudja megszokni a nagyváros mohó embervegetációját, s most kezdi átélni az elembertelenedésnek azt az érzését, mely annyi változatban tűnik fel a század lírájában. A régi erkölcsök romlását siratja, s úgy érzi, a mohó törtetés mögött az amerikai életforma európai térhódításának folyamatát érheti tetten:

Körülötte ál-történelem, ál-békekonferenciák.
S valami részeg dáridót és színes bacchanáliát
foszforeszkál a rothadás: testkultusz, tempó, technika,
box-, tennisz-, szépségversenyek, pénz, élvezet, Amerika.

(Nyárspolgár 1929-ben)

Hajnali szerenád-jában is a bűnös, élvhajhász városi környezetet ábrázolja, a „vágyas Babilont", mely maga alá temette a nemesebb erkölcsöket. A fővárosban kalandozva megkísérti a nagy sámsoni hőstett emléke: szeretné ledönteni a város tornyait, melyek között oly idegenül kalandozik, hogy helyükbe újakat emeljen: a „szentség tornyait". Zord verset ír a „naplopókról" – hogy kik ők, nem világlik ki pontosan –, kiknek zsebe telve pénzzel, s felheccelik, véres roham-

ra izgatják az éhezőket. Mécs László verseiben nemegyszer felmerül a halovány társadalombírálat, de inkább érezzük őt a régi erkölcsöt sirató, búsongó, átkot kiáltó öreg Toldinak, mint a jelenségeket tudatosan átgondoló, elemző elménck.

Bizonytalanságában egyetlen út nyílik előtte: amelyik Jézus felé vezeti. Hitét gyermekivé stilizálva, megtartva küldetéses pátoszát, egyre többször fordul az ég felé, hogy onnan hallja meg az enyhet és megnyugvást hozó igéket:

Hagytam magam szeretni, mint a gyermek,
a Jézus Krisztus emberideálja.
Hagytam magam vezetni, mint a gyermek.
A gyermekben nincs cél, nincs hősiesség,
csak megy, ha küldik, s nem tudja miért.
És küldtek. Mentem. Ennyi az egész.

(Csak ennyi az egész)

„A Fény felé" próbál kitörni a mindennapok szorításából és keserűségéből, s „verni kezdi az Arany-hidat", mely ég s föld között feszül, innen, a kisszerű világból elvezet a nagy álmok beteljesüléséhez. Újabb lírájának kulcsszava és vezérlő elve a hit eszménye. „Valami lesz!" – kiáltja, s e várakozása egybehangzik a reformkereszténység új irányokba induló törekvéseivel. A hegyeket is megmozgató hitet, erőt érez magában, csak küldetése természetét, irányát nem sikerül végérvényesen tisztáznia. Részben talán azért nem, mert túlságosan kicsinynek, törpének látja a földi embert s azokat a szorongató problémákat, melyek a kor magyar valóságát jellemezték. Verseiben bagatellizálja ezeket, a szegénységet és a nyomort éppúgy, mint az emberlét egzisztenciális kínjait, s vigasztalását azzal hirdeti, hogy „tündérmesét" mond. Úgy hiszi, ezt várják és remélik tőle az egyszerű emberek. Jellemző ebben a vonatkozásban *A költő és az emberek* című verse, amelyben a poétát színes tollú madárhoz hasonlítja, aki „elhullatta lelke tarka tollát", s így hozott vigasztalást. Titkok tudójának vallja magát, s e titkokat igyekszik „szétfütyülni". Vendég és vándor egy személyben, esendő ember és az ég ajándéka, aki magános szirtként „áll a vártán" *(Vigilia)*.

Már Illyés Gyula említett bírálata figyelmeztetett Mécs László költészetének egyik gyöngeségére: verseinek egy része túlírt, rutinszerű, s az ilyen jellegű költemények jelentékenyen megszaporodtak a harmincas években, amikor egyre kevesebb nyugodt órája maradt. A kivételes sikerek nyomán úgy érezte, hogy a felé toluló várakozást ki kell elégítenie, s ezt a küldetéses, patetikus érzésvilágot kell az ihlet áradásával kifejeznie. Ebből az érzésből fakadnak közhelyes képei, túlcsigázott mondatai, ebből meríti azt a tudatot, hogy benne gyúlt ki az Isten-szikra, mely „az égre lőtte, mint dalos rakétát".

Egy-egy nyugalmasabb pillanatában azért ő is új irányokat, új hangokat próbál. Így bukkan fel verseiben a népmesei hang *(Ketten a csodafával)*, mely egyik legtöbbet emlegetett szép versét, *A királyfi három bánatá*-t is áthatja. Próbálkozik népdalvariációkkal is, s felbukkannak verseiben balladás sorok, képek, olykor szinte tökéletes a balladai homály és a kétértelműség. Ezek a versei azonban inkább az alkalmi próbálkozások benyomását keltik az olvasóban, s nem érezni bennük a tudatos önépítés szándékát. Így aztán, midőn Mécs László is elérkezett a „korfordulóhoz", inkább idegenül állt szemben vele, nem találja azokat a hangokat, melyekkel igazán híven kifejezhette volna a világháború felé sodródó emberiség tétova rémületét. Mi sem jellemzőbb az élet tényeitől, a keserű valóságtól való idegenkedésére, mint az a mód, ahogy megpróbált a világ dolgaiba „beleszólni":

Kis kotnyeles az én kanárim,
ha hírt közölnek rádiómban,
hogy háború, forradalom van:
fölizgul a sok lári-fárin
és beleszól csöppecske édes
csőrével. Csacska és negédes
kis kotnyeles az én kanárim.

Mulatságos. Nem hallja senki
s míg itt vagy ott a Föld határin
embervér ömlik: a kanárim
e kis szobából szembezengi
kis boldog szíve dobogását,
arany-derüs tiltakozását
s nem bánja, hogy nem hallja senki.

(Beleszólok)

Ez a naiv történetszemlélet jórészt áthatja Mécs László háborús verseit. A világ megrokkanásáról csak vissza-visszatérő képe, az őszi táj árulkodik, a kopár, kifosztott fák látványa, a sárguló természet halk neszezése. Midőn sor került a trianoni határok részleges korrekciójára, előbb szinte féktelen öröm hatotta át, úgy érezte, megint „napfényre jött". Visszatérhetett Jászóra, most már mint a rend híressége, megbecsült látogató, s arról vall a régi rendtársaknak, hogy kalandos szívét is megérlelte az idő. Talán épp a kérlelhetetlenül múló idő és az új felismerések ébresztették rá, hogy nem napfényre ért, hanem a „népek éje" sötétedik feje fölött. E felismerés félelmes erejű dokumentuma az *Imádság a nagy lunátikusért* (1942), melyet a legmerészebb Hitler-ellenes versek között emlegettek kortársai, s a visszaemlékezések egybehangzóan tanúsítják, hogy Mécs László, a Budapesttől fényévnyi távolságban lévő Királyhelmec plébánosa komoly diplomáciai bonyodalmak előidézője lett költeményével. Az *Imádság a nagy lunátikusért* bizonyára azért is keltett megkülönböztetett figyelmet, mert a *Vigiliá*nak abban a számában jelent meg, amelyikben Horváth Béla intézett támadást „az irodalom alvilága" ellen, denunciálva cikkében többek között Radnóti Miklóst és Vas Istvánt. Az utókor bizonyára nagyobb figyelmet fordított e rossz emlékű és aligha magyarázható-menthető írásra, mint Mécs versére, mely pedig akkor félelmetesen egyértelmű, bátor háború- és Hitler-ellenes kiállásnak számított.

Az *Imádság a nagy lunátikusért* motívumai a háború első éveitől kezdve készülődtek Mécs László lírájában. A *Tücsök a gyárban* arról rajzol intim képet, hogyan látogatott meg a költő egy gyárat, mint figyelte a gyors ritmusú munkát, miközben egyre erősödtek kétségei, vajon a költészet a maga eszközeivel ábrázolni és kifejezni tudja-e az emberi szenvedést és küzdelmet. A vers befejezése azonban időszerűvé teszi a költő merengését:

Én jóestét kívántam az apró kollegának.
Hisz én is azt csinálom: míg Európa-bábel
tornyán egy Démon ordít, vért ont millió Ábel,
– én szeretetről zengem együgyű mondókámat!!

A Molnos Lipótnak ajánlott *Vörösbegy* keletkezésének időpontját is szükségesnek találta megadni a költő: 1939. ősz. A költemény teljesen egyértelmű: a vörösbegy a Hitler által eltaposott Lengyelországból hoz üzenetet:

És jelzed, hogy az élet borzalmas dzsungelében
kiköltötték a Kígyót, az ősit, óriásit
a nagy sárkánytojásból, és füstöt, kormot ásít,
és elsötétül tőle Nap, csillag, Hold az égen?

Akár Lengyelországból, akár gyerekkoromból
jöttél, kicsiny vörösbegy: intés vagy, hogy a Sárkány
győzőre, legyőzöttre vérgennyet, szennyet, sárt hány,
országokat fal s minden szépséget összerombol.

Ennek a jelképesen kifejezett témakörnek – melyet a kor lírájában kevesen fogalmaztak Mécs Lászlóhoz hasonló nyíltsággal és merészséggel – újabb s még egyértelműbb változat láljuk az *Imádság*...-ban. Bevezető sorai félelmes hitellel ábrázolják a rémületébe der Európa létérzését:

Népek éje. Halk haláltánc-lanton
játszik a Hold, mint sátáni fantom.

Európa történelme kormos
tornyán egy Holdkóros megy a Holdhoz.

Biztos lépte mintha szállna szárnyán:
glóriázza vérpárnás szivárvány.

A „sátáni Hős", aki „megszállott millókat" igéz meg jelszavaival, aki „jajt" hoz a „józano vért fakaszt minden eszeveszett lépésével, s már arra sem méltó, hogy Isten szóljon hozzá, felébred lázas álmából, „s jön a világhalál!".

Egyértelmű beszéd. Meglehet, sőt bizonyos, hogy az utókor Mécs László háború ala egyéb verseiből jogosan hall ki irredenta hangokat, nacionalista disszonanciát. A mérleg r serpenyőjében azonban el kell helyeznünk ezeket a bátor verseket, amelyekben a közéletben túl járatos költő számot adott arról, milyennek látta a háborús Európát.

A második világháború befejezése után Mécs László kimaradt a megújuló magyar költésze Ez részben érthető, hiszen, mint jeleztük, valóban tévutakra vitte a történelemben való jára sága és indulatossága. Más, megtévedt kortársaival ellentétben azonban neki nem adatott n nyilvános vezeklés lehetősége, emlékezetében magányosan kellett végigjárnia élete állomá melyeket már nem hódolatérzésből emelt diadalkapuk szegélyeztek, hanem fájdalmas kere stációi a költő homályosuló tekintete előtt. A kép teljességéhez hozzátartozik, hogy ő is áldo lett a törvénysértő pereknek: 1953-ban koholt vádak alapján letartóztatták, s csak 1956 szep berében rehabilitálták. Évek hosszú során át Óbudán lelkészkedett, majd Pannonhalmára vo vissza, s ott hunyt el.

Öregkorának életvitele tehát messze eltért a korábbitól. A hajdani nagy sikerek, a kivé népszerűség emléke lassan megkopott, s Mécs László köré rajongók helyett legfeljebb figye baráti társaságok gyűltek. Most ajándékozta meg a sors azzal a csenddel és nyugalommal, lehetővé tette számára, hogy újra végiggondolja útját; de ennek korrigálására azért sem vo kozhatott teljes mélységében, mert az évek előrehaladtával egyre inkább hiányzott belőle a lem rugékonysága, a frisseség. Éltek még benne a régi reflexek is, fel-felvillant lelke vásznán tudat, hogy az érett, s szemét egyre inkább az örökkévalóságra függesztő ember számára az nevezett korproblémák kevéssé érdekesek:

Kor-problémák, nagyképű miértek
nem izgatják őket már: megértek
az örökkévalóságra régen.
Játszhatnak már. Játszanak is négyen.

(Tarokkozó kanono

Felismerte, hogy az új kérdésekkel vívódó és azokat megoldani vágyó történelmi környeze nincsen szüksége rá, szavára, magatartására. „A magyar sors kezében – új történelmi ko

– forog-pörög az orsó" – írta, s ő inkább visszavonulva emlékeit élte újra, csendesebb, halkabb, elégikusabb versekben, melyekben az elmúlás érzése volt a legerősebb:

Gyalogúton lépdelek.
Vándorbottal lépdelek.
Hullanak a levelek,
emlékek és levelek.

Jobb kézről halk lomb zörög
s köd mozdul a fák között:
legendába öltözött
barát megy a fák között.

(Bakonyi látomás)

Míg korábbi verseiben, magatartásának és költészetének előképeit keresvén Ady és Szabó Dezső példája hatott rá a legerősebben, most Krúdy Gyula emlékét idézi, Szindbádot, a halk hárfaszót, a „végső virágkocsit". A „nagy emlék-boglyából" húzott ki tűnődő, egyre csöndesedő érzéssel egy-egy emlékszálat. Életének tere és közege egyre szűkebb lett, s ezen a tenyérnyi helyen még egyszer és utoljára legendává írta sorsát, hogy a futó időben maradandó emléket hagyjon magáról. Ezek az életrajzi ciklust alkotó versek visszapergetik Mécs László életének történetét, mintegy végső és őszinte számadásul, s bennük az a töprengő, befelé forduló hang lesz a legerősebb, melyet kritikusai korábban oly sokszor hiányoltak lírájából. Visszaidézi önmagát mint jászói kispapot, telve hatalmas vágyakkal és reményekkel, kitárt szívvel és alázatos lélekkel *(Papagáj)*, a régi nagy sétákat, melyek során megismerkedett az egyszerű emberekkel és életükkel *(Nyári zápor)*, s innen, az emlékek védelméből, idézi mai helyzetét:

Igy élek. Se tűzhelyem,
sem otthonom. Az a tisztem,
hogy mint vén csősz: a jó Isten
játék-nyáját figyelem.

(Isten csősze)

Az öregedő Mécs László lírája megérett, mint a verseiben gyakran felbukkanó óbor. Az évek múlásával új jelenségként irónia és önirónia hatja át poézisét, s ez sajátos bölcsességgel színezi magatartását. Kicsit kesernyés öregkori verseinek hangulata Arany János őszikéit idézi, különösen az *Öregúr! Fut a nyúl!*, mely e korszakának egyik legszebb, legkifejezőbb műve:

Tavaszodni vágytam mint a
téli fák. Ők kivirultak
– s lelkem nem lett virág-hinta,
fészek-bölcső! Alkonyul.
Tavasz volna – s minden untat.
„Öregúr! Fut a nyúl!"

A hajdani küldetéstudat elenyészik, s átadja helyét a reflexiónak, a belső békességet kifejező, a lélek mélyrétegeibe nyúló verseknek. „Lassan, lépésben" teszi meg önelemző útját, melynek végső állomásaként felismeri, hogy szándék és megvalósulás nem volt arányban pályáján. S bár még ezekben a versekben is feltűnnek a régi jelképek, a „liliput emberkék", a gáncsosok, akik megbéklyózták szárnyalását, a hang rekedtes, a tekintet könnyes, s a számvetés hitelesebb:

Se tova, se té! Nem visz mán
mesékbe a piros csizmám.
Örökségem verik dobra,
s én nézem, mint bánat szobra.

Vagy topogok egyhelyt körbe,
mint pányvás ló mindörökre.
Szivem szállna, mint a darvak
a vágyon, csizmán könnyes harmat.

(Piros csizmán őszi harmat)

E töredezettséget sugalló, valójában az öregséget, a fáradtságot és betegséget kifejező jelképek áthatják végső éveinek líráját. Most már nem az égbe feszíti szárnyait, hanem lejtőn halad lefelé, ám ez az út mégis fölfelé vezeti: az „Örök Csendbe", ahol megtalálhatja a léleknek azt a békéjét és egyensúlyát, melyet hiába hívott hajdanán. Az Isten csendességének képe villan fel utolsó verseiben, az a csend, melyet hivő lelke mindig is áhított, de amelyet az élet zajában nem mindig hallott.

Illyés Gyula, aki hajdan oly keményen bírálta a költőt, így idézte vissza utolsó találkozásukat, melyet már beárnyékolt a közeledő vég: „Most már kéz-kézben állok az ágya mellett. Pehelyfehér, pehelykönnyű és puhaságú kezeket tartok a kezemben. De már mentegetőzve, hogy zavartam, s búcsúzóul szorítva meg azt a csonttalan kezet... Ez november harmadikán délelőtt volt. Mécs László rá három napra halt meg; szenvedés nélkül; öntudatlanul" *(Látogatás Pannonhalmán)*.

1978-at írtunk akkor. Mécs László visszaindult a csendbe.

